

tartamára évi segély folyósítását, s a mintakönyvtár személyzete számára külföldi ösztöndíjak juttatását.

A mintakönyvtár megnyitásáig Enugu közvetlen környékén, mintegy 100 mérföldnyi körzetben, könyvbusszal látták el a könyvkölcsönzést. A korszerűen felszerelt könyvbussz, polcain 1500-2000 felnőtt- és gyermekkönyvvel látta el körzetét. Az első év végén 1935 olvasót /ebből 1225 felnőttet és 710 gyermeket/ tartottak nyilván.

A mintakönyvtár új épületének megnyitására 1959. március 9-én került sor. Kezdeti állománya 16 692 kötet volt, ebből 10 477 kötet esett a felnőttek, 3975 kötet a gyermek-, 2422 kötet pedig a segédkönyvtárra. 1960 januárjában az állomány már kb. 26 000 kötetet tett ki. A mintakönyvtár működésének első 10 hónapja alatt 4989 felnőtt és 1069 gyermek-olvasó iratkozott be. A könyvforgalom a felnőtteknél 50 192, a gyermekeknél 16 208 könyvre rugott. A felvilágosító szolgálatot 32 633 olvasó vette igénybe. Érdekes jelenség, hogy a felnőttek érdeklődése eleinte kizárólagosan közgazdasági, politikai jellegű könyvekre irányult, a regény-irodalom terén semmi kereslet sem mutatkozott. /BZ/

INDIA EGYETEMI KÖNYVTÁRAI

MOOKERJEE, Subodh Kr.: University
libraries of India. = IASLYG Bulletin.5.
vol. 1960. 4.no. 148-154.p.
India egyetemi könyvtárai.

Az indiai egyetemek a függetlenség idején kezdtek nagymé-

retekben fejlődni. 1857-ban csak három egyeteme volt Indiának /Calcutta, Bombay, Madras/, ma 34 van. Az egyetemek különféle jellegűek. A legnagyobb a Calcutta-i egyetem, melyet 1857-ben alapítottak, de könyvtára csak 1870-75-ben létesült. Ez a minőségileg és mennyiségileg leggazdagabb egyetemi könyvtár. Naponta 14 órán át van nyitva és 7-800 könyvet ad ki 300 olvasónak. Módszerei azonban elavultak.

Több újabb egyetemi könyvtárba bevezették a szabadpolcos rendszert. Vannak olyan egyetemi könyvtárak is, ahol a raktárban vannak kutatászatlak a tanárok és a kitüntetéssel vizsgázott hallgatók számára.

Az egyetemi könyvtárakban a katalógusok különböző felépítésűek és nem mindenhol megfelelő minőségűek, aminek az oka az, hogy egyes egyetemi könyvtárakban nincs a katalógus-készítéshez kellően képzett személyzet és a könyvtár vezetője sem szentel kellő figyelmet a katalógus fontosságának. Hasonlóképpen nem működik megfelelő módon a legtöbb egyetemi könyvtárban a tájékoztató szolgálat, aminek ismét személyzeti okai vannak. Nagyon sokat tehet a személyzet helyes irányu befolyásolása terén a könyvtár vezetője. Hiányosság az is, hogy kevés könyvtáros tudja az európai és indiai nyelveket. Ezen a szerző szerint a nyelvpótlék rendszerével lehetne legjobban segíteni, ami ösztönzően hatna. Ehhez viszont az kell, hogy a fellettes hatóságokat meg tudjuk győzni a könyvtár szükségleteinek jelentőségéről.

Az egyetemi könyvtáraknál nincs még egységesen szabályozva a személyzet státusa, a fizetés és a képezés. A legtöbb helyen pl. az egyetemi könyvtár vezetőjének személyénél fontosabb szempontnak tartják azt, hogy tudós, vagy akadémikus legyen, mint hogy könyvtári szakképzettséggel rendelkezék.

Az egységes osztályozási és címléírasi rendszer hiánya mellett számos más megoldatlan kérdés is van. A szerző azt javasolja, hogy az egyetemi könyvtárak személyzete alakítson saját szakmai egyesületet vagy az Indian Library Association /Indiai Könyvtár Egyesület/, vagy az Indian Association of Special Libraries and Information Centres /Az indiai szakkönyvtárak és tájékoztató központok szövetsége/ égisze alatt.

Megoldandó kérdés az egyetemi könyvtárak specializálásának, profilizálásának kérdése is, mert e könyvtárak aránylag kis állománya mellett egy-egy könyvtár legfeljebb egy tárgyban tudja állományát szakosítani.

Ujabbán központi katalógusok létesítését is kezdték, regionális alapon. Nagy segítséget fog jelenteni az indiai nemzeti bibliográfia is.

Felmerül az a kérdés is, hogy az egyetemi könyvtárak szolgáltatásukat a nagyközönségre is kiterjesszék-e. Ennek a kérdésnek eldöntését az illető egyetemi könyvtárra és arra az államra kell bízni, amelyben az egyetemi könyvtár működik. /ML/